

Code of Criminal Procedure Video 01 E part2

Marathi

गुण्याची दखल मन्जे काई? गुण्याची दखल गेने मन्जे न्यायाल्याने एकाध्या गुण्याची अधिकरूतरित्या नोंध गेने आणि पुरहीर कार्वाई साथी खटला सुरू करने। एक, कोण दखल गेवू शक्तो? न्यायदंड अधिकारी खालील तीन प्रकारांने गुण्याची दखल गेवू शक्तो? तक्रारी मर आधारित, जर एकाध्या व्यक्ति ने न्यायाल्यात तक्रार दाखल केली असे? पोलिस आहवाला वर आधारित, जर पोलिसान ने गुण्याचा आहवाल साधर केला असे? स्वताहचा माहिती नुसार किम्मा अन्य व्यक्ति कडू मेलालेल्या माहिती नुसार, जर न्यायदंड अधिकारी स्वताहचा माहिती नुसार किम्मा कोंत्याही व्यक्ति कडू मेलालेल्या माहिती नुसार दखल गेव इच्छित असे? उदाहर, जर सारवजनिक उपद्राव बाबर तक्रार मिलाली, तर न्यायदंड अधिकारी पोलिस आहवालाची वाटन पाहता थेट गुण्याची दखल गेव शक्तो? दोन गुण्याची दखल गेनेची प्रकरिया, कल्म 191-194. कल्म 191-194 न्यायदंड अधिकारी ने स्वतह चा माहिती नुसार दखल गेतलियास, प्रकरण अन्य न्यायदंड अधिकाराला हस्तांतरित करावे, जेने कुरून न्याय पध्दतीत पक्षपात होनार नाही. कल्म 192-195 मुख्य न्यायदंड अधिकारी किमा सत्र न्यायधीश सक्षम न्यायधंड अधिकाराला खटले सुपूर्य करूशक्तो.

कल्म 193-196 सत्र न्यायाले फक्त न्यायधंड अधिकाराने सुपूर्य केलेले गंभीर गुण्याम वरच दखल गेवुशकते, उदा खून, बलातकार. कल्म 194 अतिरिक्त सत्र न्यायाधिश फक्त सत्र न्यायाधिशाने सुपूर्य केलेले प्रकरणांची दखल धेवुशक्तो. तीन काही विशिष्ट प्रकरणां साथी विशेष अती, कल्म 195 ते 199.

कल्म 195 न्यायालेचा कायदेशीर अधिकारांचा अवमान जालेयास, उदा. खोटी साक्ष, परजरी किम्मा खोटे पुरावे या गुण्यांवर खटला चालवने साथी न्यायालेची परवानगी आवशका है. कल्म 196 देशद्रोह, सेडिशन किम्मा द्वेश्युक्त भाषन, हेट्स्पीच या सार्थ्या गुण्यां साथी केंद्र किम्मा राज्य सरकारची पूर्वप्रवानगी आवशका है.

कल्म 197 सार्वजनिक अधिकारी वर कार्वाई करने साथी सरकारची पूर्वप्रवानगी आवशका है. उदाहर, जर पोलीस अधिकारी कर्तव्य बजावताना बलप्रयोग करतो, तर त्याचावर कार्वाई करने अधि वरिष्ठ अधिकार्यां ची पर्वानगी आवशका है. कल्म 198 वैवाहिक गुण्यां साथी फक्त पीडित जीवन साथी तक्रार करू शक्तो, उदाहर, व्यभिचार परिक्षे साथी महत्वाचे मुद्दे.

न्यायक शेत्र, कल्म 177-199 वद गुण्याची चौक्षी आणी खटला कुठे चालवायचा है थरवते. खटले हस्तान्तरित करने जर गुन्हा वेगवेगया थर खटला योग्य ठिकानी हस्तान्तरित केला जातो. गुन्हाची दखल गेनेची प्रक्रिया, कल्म 190-199, न्यायालै कोर्त्या परिस्थितित गुन्हाची दखल गेते आणी खटला सुरू करते.

विशेश प्रकरणां मध्ये, उदाहर, सारवजनिक अधिकारी, बदामी, देशद्रोह, खटला चालवने साथी सरकार किम्वा पीडित व्यक्तीची परवानगी आवश्यक अस्ते. पाँच तंतिम तयारी साथी टिप्स. महत्वाचा कल्मे लक्षा ठेवा, कल्म क्रमांक लक्षा ठेवने साथी संकेत वाप्रा.

प्रवाहचार तयार करा, न्यायलय चा अधिकार आणी प्रक्रियां से टप्पाटप्पा ने आलेख तयार करा. महत्वाचे न्याय निर्णे वाचा. ललिता कुमारी वि उत्तर प्रदेश सरकार, 2013 गंभीर गुण्यां मध्ये फिर नोंधवने बंधन कारका है.

आर पार, चारी वि उत्तर प्रदेश राज्य, 1951 गुण्याची दखल गेने, बंजे न्यायालय ने पुराव्यां से परिक्षण करूं विचार करने. मागील वर्षी से प्रश्न सोडवा, या कलमाम वर आधारित MCQs आणी अल्प उत्तर प्रश्न परिक्षेत विचार ले जातात. सहात निशकर्ष, गुण्याची दखल गेने, बंजे न्यायालय ने गुण्याची अधिकरूत नोंध गेवं खटला सुरू करने.

न्यायदंड अधिकारी तक्रार, पोलीस अहवाल किमा स्वतह चा माहिती नुसार गुण्याची विशिष्ट प्रकरणान मध्ये, उदा. सार्वजनिक अधिकारी, देशद्रोह, बदामी, खटला चालवने साथी सरकार किमा संबंधित व्यक्तीची परवांगी आवश्यक असते. सत्र न्यायालय फक्त न्यायदंड अधिकायाने सुपूरत केलेले गंभीर बुन्याम्वर दखल गेते.

तुम्हाला सराव प्रश्न, महत्वाचे केस कायदे किमा फलोचाट हावे असले सांबू शक्ता.

गुन्ह्याची दखल आणि न्यायालयीन प्रक्रिया - संक्षिप्त सारांश

गुन्ह्याची दखल घेणे म्हणजे न्यायालयाने कोणत्याही गुन्ह्याची अधिकृत नोंद घेऊन पुढील कायदेशीर कारवाई सुरू करणे. न्यायालय गुन्ह्याची दखल खालील प्रकारांनी घेऊ शकते:

1. **तक्रारीवर आधारित** – जर एखाद्या व्यक्तीने न्यायालयात तक्रार दाखल केली असेल.
2. **पोलीस अहवालावर आधारित** – जर पोलीसांनी गुन्ह्याचा अहवाल सादर केला असेल.
3. **स्वतःच्या माहितीवर किंवा इतरांकडून मिळालेल्या माहितीवर आधारित** – न्यायाधीश स्वतःच्या माहितीवरून किंवा इतरांकडून मिळालेल्या माहितीच्या आधारावर गुन्ह्याची दखल घेऊ शकतो.

महत्वाचे कलम आणि त्यांची भूमिका

- **कलम 191-194:** न्यायाधीशाने स्वतः गुन्ह्याची दखल घेतल्यास, प्रकरण दुसऱ्या न्यायाधीशाकडे हस्तांतरित करावे.

- **कलम 193-196:** सत्र न्यायालय फक्त गंभीर गुन्हांवर (उदा. खून, बलात्कार) दखल घेऊ शकते.
- **कलम 195-199:** काही विशिष्ट गुन्हांसाठी (उदा. खोटी साक्ष, देशद्रोह, द्वेषयुक्त भाषणे) सरकार किंवा पीडित व्यक्तीची परवानगी आवश्यक असते.
- **कलम 197:** सरकारी अधिकाऱ्यांवर कारवाई करण्यासाठी सरकारची पूर्वपरवानगी आवश्यक.
- **कलम 198:** वैवाहिक गुन्हांसाठी फक्त पीडित जोडीदार तक्रार करू शकतो.
- **कलम 177-199:** गुन्हाची चौकशी आणि खटला कुठे चालवायचा हे ठरवते.

न्यायालयीन प्रक्रिया आणि महत्वाच्या बाबी

- न्यायालयाला पुराव्यांचे परीक्षण करून न्याय करावा लागतो.
- गंभीर गुन्हांच्या चौकशीसाठी महत्वाच्या न्यायनिर्णयांचा अभ्यास करणे आवश्यक आहे.
- **ललिता कुमारी वि उत्तर प्रदेश सरकार (2013):** गंभीर गुन्हांमध्ये फिर्याद नोंदवणे बंधनकारक आहे.
- **आर पार, चारी वि उत्तर प्रदेश राज्य (1951):** न्यायालयाने गुन्हाच्या पुराव्यांची पडताळणी करून न्यायनिर्णय द्यावा.

प्रश्नमंजुषा (MCQ)

प्रश्न 1: गुन्हाची दखल घेण्याचे कोणते प्रमुख मार्ग आहेत?

- ☒ **A) तक्रारीवर आधारित, पोलीस अहवालावर आधारित, स्वतःच्या माहितीवर आधारित**
- ☐ B) फक्त तक्रारीवर आधारित
- ☐ C) फक्त पोलीस अहवालावर आधारित
- ☐ D) फक्त न्यायाधीशाच्या निर्णयावर आधारित

प्रश्न 2: कोणत्या गुन्हांसाठी न्यायालयाला सरकारची पूर्वपरवानगी घ्यावी लागते?

- ☒ **A) देशद्रोह, द्वेषयुक्त भाषण, सार्वजनिक अधिकाऱ्यांवरील कारवाई**
 - ☐ B) चोरी, फसवणूक, अपहरण
 - ☐ C) वाहतूक उल्लंघन, लहान चोरी
 - ☐ D) सामान्य भांडण
-

प्रश्न 3: सत्र न्यायालय कोणत्या प्रकारच्या गुन्हांची दखल घेऊ शकते?

- ☒ A) फक्त गंभीर गुन्हे जसे खून, बलात्कार
 - ☐ B) कोणताही गुन्हा
 - ☐ C) फक्त वाहतूक गुन्हे
 - ☐ D) केवळ नागरी गुन्हे
-

प्रश्न 4: कलम 198 नुसार कोण तक्रार करू शकतो?

- ☒ A) फक्त पीडित जीवनसाथी
- ☐ B) कोणीही तक्रार करू शकतो
- ☐ C) पोलिस स्वतः तक्रार दाखल करू शकतात
- ☐ D) न्यायालय स्वतः दखल घेऊ शकते